

- Vi må åpne rommet

Redaktør i det feministiske tidsskriftet **Fett**, Marte E. Ryste, mener utfordringene for dagens feminister ligger i å inkludere flere i den feministiske debatten, samt å få diskusjonene ut i offentligheten.

TEKST: IDA LØKEN KILLIE
FOTO: ASKILD GJERSTAD

- Hvor ligger utfordringa for norske feminister i forhold til å heve den offentlige feministiske debatten?
- Utfordringa vår ligger i å bringe diskusjoner innad i miljøene ut i offentligheten. Feministiske standpunkter blir ofte karkert i media, og det er vanskelig å få satt fokus på viktige saker, som dekonstruering av kjønnsrollene i samfunnet, sier Ryste.

Videre: påpeker hun utfordringa som ligger i å utfordre, det heteronormative kjønnsbildet vi har i samfunnet i dag, men også viktigheten av å åpne opp feminismen for andre temaer enn de som tradisjonelt blir forbundet med feminismen. Her trekker hun fram utfordringene som ligger i å inkludere innvandrerkvinner og kvinner med minoritetsbakgrunn i den feministiske debatten.

- Man må få opp en reell minoritetsemministisk politisk debatt. Vi må være åpne for å ta tak i andre kamper enn de som tradisjonelt har vært kjernesaker, sier Ryste og fortsetter:

- I forhold til innvandrerkvinner må vi se på saker som asytpolitikk, utlendingeloven og arbeidsmarkeder, se på disse sakene som feministiske saker og ikke bare saker som dekkes av den antirasistiske politikken.

Ryste trekker også fram utfordringer som ligger i å inkludere flere i den feministiske debatten, deriblant homofile.

- Vi har en kjempeutfordring foran oss i forhold til å åpne rommet, for eksempel i forhold til seksualitet, for å dekonstruere kjønnsrollene. - Feminister i dag har et helt annet utgangspunkt for å se ting enn tidligere generasjoners feminister, spesielt i forhold til familiestruktur og homofilis rettigheter, avslutter Ryste.

FETT-REDAKTØR: Marte E. Ryste deltok på feminismedebatten i anledning Kvinnforsk sitt 10-års jubileum.

Mellom tittstimm og kontantstøtte

Betyr feminisme noe i 2005? Er norsk feminisme antirasistisk? Hvilke utfordringer står norske feminister overfor i dag? Disse spørsmåla var blant de som ble besvart da Kvinnforsk inviterte til debatt ved Uto torsdag 17. november, som avlutning på markeringa av sentrets 10-års jubileum.

TEKST: IDA LØKEN KILLIE
FOTO: ASKILD GJERSTAD

Seks kvinner av ulik bakgrunn. Seks kvinner med ulik inngangsport til feminisme. Seks kvinner med ulik erfaring med feminisme. Om lag 20 tilhørere med sterke meninger og reflekterte spørsmål. Sânt blir det fruktbar debatt av.

Antirasistisk feminisme
Innad i de feministiske miljøene i dag er inkludering av innvandrerkvinner og kvinner med minoritetsbakgrunn i debatten et hett tema. Spørsmålet om hvordan feminismen kan bli mer antirasistisk har blitt reist av mange, deriblant av det feministiske tidsskriftet

Fett, som viet hele siste nummer av magasinet til temaet.

- Det er vanskelig for mange nordmenn å tro at kvinner fra islamske land kan være politiske aktivister og feminister, mente Susan Rakhsh, flyktningekonsulent i Oslo kommune. Rakhsh var tidlig ute med å sette den antirasistiske feminismen på dagsorden i debatten. Rakhsh kom til Norge fra Iran i 1985, etter å ha blitt utsatt for politisk forfølgelse i hjemlandet. For henne og mange andre innvandrerkvinner har det vært svært vanskelig å bli trodd at man, som kvinne, har vært politisk forfulgt.

- Media behandler innvandrerkvinner som objekter. Noen hvite feminister må ta seg av, fortsetter hun.

Videre påpekte Rakhsh kontrastene mellom dekingen av innvandrerkvinnens situasjon i Norge. Hun startet med å påpeke medias deking av vold mot kvinner, hvor voldssaker mot norske kvinner blir behandla som enkelt saker, mens vold mot innvandrerkvinner blir omtalt som et kulturfenomen.

Inkludering en utfordring
Rakhsh uttrykte en bekymring over at feminisme for innvandrerkvinner stadig kokes ned til tvangsekenskap, omskjæ-

ring og vold, og at det er disse sakene som interesserer forskere i Norge i forhold til innvandrerkvinner.

Blant debatantene var det stor enighet om at norsk feminisme står overfor ei utfordring i forhold til å inkludere innvandrerkvinner, og til å gjøre feminismen mer antirasistisk.

- Hvite kvinner kan ikke definere minoritetskvinnens situasjon og behov. Vi må inkludere flere og rette blikket mot hvite kvinner som rammer det norske samfunnet setter for innvandrere og minoriteter, med fokus på hvordan kvinner med innvandrere og minoritetsbakgrunn rammes, kanskje spesielt i forhold til lovgivning, hevdet Marte Ryste, redaktør for FETT, og ansatt i kilden.

Ryste brakte deretter fram utlendingeloven, asyl- og flyktningepolitikk og arbeidslivet som eksempler på viktige saker som må inkluderes i den feministiske debatten, for å inkludere flere perspektiver.

Dekonstruering av kjønnsrollene
I debatten ble det også diskutert hvilken betydning kjønnsrollene har for dagens samfunn. Fetteredaktør Marte Ryste var en av debatantene som pekte på dekonstruering av kjønnsrollemønstret som

viktig for samfunnet, ikke bare for likestilling av kvinner og menn.

Ryste pekte på den ekstreme markedsføringa av gutter- og jenteprødruker for barn og ungdom som et grunnleggende problem, og etterlyste en ny verdidé om familiepoltikk og ekteskapslovgivning. - Det finnes ikke en sannhet om hva det vil si å være kvinne, sa Eva Braaten, forsker ved Uto.

Braaten påpekte at det ikke blir sagt spørsmålsteget ved begrepet kvinne, og at kategorien må løses opp for å åpne for flere måter å definere seg som kvinne på.

Media setter dagsorden

Videre i debatten ble det diskutert årsaker til at den offentlige feministiske debatten fortsatt dreier seg om grunnleggende rettigheter som selvbestemt abort og like lønn. Det ble av mange påpekt at den feministiske debatten innad i de feministiske miljøene har kommet mye lenger enn den har i det offentlige rom.

- I dag er det media som setter dagsorden, ikke feministene. Det er vanskelig å komme inn i media med noe som ikke er størrelseform - som lett kan selges, påpekte Ryste.